

فرهنگیان این محل و نوشهر و طبقات مختلف مردم در مسجد جامع برگزار گردید. در این مجلس آقایان رضایی واعظ شهیر و امیر حسینی دبیر دبیرستان‌های چالوس بیاناتی ایراد کردند.

اردکان — بمناسبت شهادت مرحوم دکتر ابوالحسن خانعلی مجلس یادبودی از طرف فرهنگیان اردکان در مسجد جامع ترتیب داده شد. در این مجلس طبقات مختلف شرکت کردند.

تربت جام — بنا بگزارش خبرنگار ما در تربت جام هنوز هم اعتصاب معلمین و فرهنگیان تربت جام که از روز چهاردهم اردیبهشت ماه شروع شده است ادامه دارد و معلمین از رفتن بسر کلاسها خودداری مینمایند و مدارس این شهرستان تعطیل است.

آبادان — طبق اطلاعی که از آبادان رسیده است دیروز قرار بود امتحانات ثلث سوم دانش آموزان مدارس آبادان شروع شود ولی به علت ادامه اعتصاب معلمین امتحانات دانش آموزان انجام نشد. تمام معلمین و فرهنگیان آبادان با نظم و آرامش خاصی در محوطه دبیرستان رازی اجتماع کردند و با صدور قطعنامه‌ای مبنی بر پشتیبانی از فرهنگیان و معلمین تهران و ابراز تأسف از واقعه میدان بهارستان اعلام داشتند که دوش به دوش همکاران تهرانی خود تا حصول نتیجه قطعی دست از مبارزه مقدس صنفی یعنی اعتصاب خلیل‌ناپذیر خود برنخواهند داشت. بعد از آن بیش از چهار هزار نفر معلمین و فرهنگیان آبادان در حالی که پرچمهای سیاه در دست داشتند و نوارهای مشکی به سینه نصب کرده بودند برای شرکت در مراسم ترحیمی که به مناسبت شهادت دکتر خانعلی از طرف فرهنگیان خرمشهر تشکیل شده بود عازم خرمشهر شدند. نمایندگان معلمین و فرهنگیان آبادان اعلام کرده بودند که ما خودمان نظم و آرامش را حفظ می‌کنیم به این جهت در این جریانات مامورین انتظامی به هیچوجه دخالت نداشتند و معلمین در کمال نظم و آرامش در مجلس ختمی که در خرمشهر برگزار گردید شرکت نمودند.

هم اکنون تمام مدارس آبادان تعطیل است و دانش آموزان با تشکیل دستجاتی در خیابانها فریاد یا مرگ یا معلم! می‌زنند.

یادبود مرحوم دکتر خانعلی در شهر ری

خبرنگار ما در شهر ری گزارش میدهد پریروز بمناسبت شهادت مرحوم دکتر خانعلی از طرف فرهنگیان شهر ری مجلس ترحیمی در مسجد پاچنار این شهر برگزار شد. در این مجلس علاوه بر فرهنگیان جمع کثیری از طبقات مختلف شهر شرکت کردند

و مقارن ساعت ده صبح آقای درخشش در این مجلس حضور یافت و آقای کاظم کنی یکی از آموزگاران شهر ری درباره این واقعه تأسف آور و ضایعه فرهنگی سخنرانی کرد.

بانوان معلم در مجلس ختم دکتر خانعلی

مجلس ختم زنانه مرحوم دکتر ابوالحسن خانعلی از ساعت ۳/۵ بعد از ظهر دیروز در محل باشگاه مهرگان برگزار گردید.

در این مراسم اجتماع بزرگی از بانوان و دوشیزگان فرهنگی و خانمهای کارمند ادارات و طبقات مختلف شرکت داشتند که عموماً ملبس به لباس سیاه بودند و با کفش و جوراب، دستکش و روسری مشکی در محل باشگاه مهرگان حضور یافته بودند.

مقارن ساعت چهار محوطه باشگاه معلو از جمعیت شد و سالن و راهروهای باشگاه را نیز خانمها اشغال کردند.

در تمام مدت انجام مراسم ختم، قرائت قرآن ادامه داشت و از ساعت ۵ و ۱۵ دقیقه آقای مهاجرانی واعظ طی بیاناتی درباره حقوق زن در دین اسلام و کشته شدن مرحوم دکتر خانعلی مطالبی داشت.

در شهرستانها:

در مراسم یادبود مرحوم دکتر خانعلی، علاوه بر فرهنگیان، قضات و روسای ادارات و قاطبه مردم نیز شرکت میکنند و پس از تجلیل از شخصیت معلم، خواستهای فرهنگیان تایید می شود.

خبرنگار کیهان - یزد - بمناسبت شهادت مرحوم دکتر خانعلی دبیر دبیرستانهای تهران از طرف فرهنگیان یزد مجالس ختم در روزهای مراسم سوگواری در مسجد حدیقه برگزار شد.

شیراز - خبرنگار ما از شیراز تلفنی گزارش داد مجلس ترحیمی از طرف فرهنگیان و معلمین شیراز در مسجد سپهسالار بطرز باشکوه و با تجلیل بیسابقه ای برگزار شد.

بروجرد - خبرنگار ما در بروجرد گزارش میدهد: به مناسبت درگذشت آقای دکتر خانعلی مجلس ترحیمی از طرف فرهنگیان و معلمین بروجرد در مسجد سلطانی این شهرستان برگزار گردید که در این مجلس فرماندار، روسای ادارات دولتی و کارمندان و عده زیادی از طبقات مختلف اهالی شرکت کردند. معلمین و فرهنگیان بروجرد با لباس عزا در این مجلس حضور یافته و صاحب عزا بودند. در مجلس مزبور آقای جوادی رئیس دبیرستان ایران بروجرد بیاناتی درباره روز معلم اظهار داشت.

مشهد — از طرف فرهنگیان مشهد مجلس یادبودی بمناسبت شهادت مرحوم دکتر خانعلی برپا شد که در آن قاطبه اهالی شرکت داشتند.

یافت — معلمین که در چند روز اخیر کمال نظم را از خود نشان داده‌اند میگویند همچنان با آرامش در حال اعتصاب باقی خواهند ماند.

یزد — شهادت دکتر خانعلی فرهنگیان این شهر را متاثر کرد. در مجالس ختمی که بهمین مناسبت از طرف فرهنگیان برگزار شده بود قاطبه اهالی شرکت کردند.

فرهنگیان آبادان، نماینده‌ای برای شرکت در مراسم

ختم مرحوم خانعلی به شهرستانها می فرستد

خبرنگار کیهان — آبادان — بمناسبت هفتمین روز درگذشت مرحوم دکتر خانعلی از ساعت ۱۱ صبح مجلس ترحیمی در سالن دبیرستان رازی برگزار شد.

در این مجلس عده کثیری از فرهنگیان آبادان و خرمشهر حضور داشتند.

ابتدا اشعاری در وصف معلم توسط آقای هدایتی دبیر دبیرستانهای آبادان خوانده شد.

آنگاه آقای اسدی دبیر دبیرستانها مطالبی بیان کرد و بعد آقای حجت الاسلام سیدمجدالدین مصباح شیرازی سخنرانی جالبی کرد. قرار است از طرف فرهنگیان آبادان نمایندگان انتخاب شوند و سرپرستی آقای هاشمی دبیر دبیرستانها در مجالس ختم دکتر خانعلی که در تمام شهرستانها برگزار می‌شود شرکت کنند.

مخارج ایاب و ذهاب آنها از وجوهی که دبیران آبادان جمع‌آوری کرده‌اند تامین شده است.

پیشنهاد حزب توده و جبهه ملی بجامعه معلمان برای همکاری و ائتلاف

از ابتدای مبارزات جامعه معلمان ایران حزب توده چه مستقیم و چه غیر مستقیم تمام تلاش خود را برای رخنه کردن در قیام ۱۲ اردیبهشت ماه معلمان بکار گرفت و بالاخره پس از شکست در این برنامه، با فرستادن یک هیئت نمایندگی سه نفری به باشگاه مهرگان از در ائتلاف وارد شد. اما جامعه معلمان با مبارزات طولانی گذشته خویش با این حزب وابسته به بیگانه، این ائتلاف را نپذیرفت خاصه باینکه این جامعه بدون کوچکترین نیاز به حمایت اینگونه احزاب و دستجات از پشتیبانی کامل ملت ایران برخوردار بود. پس از رد این ائتلاف حزب توده علنا با جامعه معلمان بمبارزه برخاست و

با به پای هیئت حاکمه برای عدم موفقیت قیام معلم تلاش میکرد تا جائیکه در راه پیمائی ۱۴ اردیبهشت ماه معلمان، اعضای حزب توده پس از حمله به چند کلاتتری و مرکز پلیس، آنهم بنام «معلم»! با چوب و چماق به جمعیت راه پیمایان در میدان بهارستان حمله کردند و گروهی از مردم را مضروب نمودند و این گونه خرابکاریها همچنان ادامه داشت.

از جبهه ملی نیز پیشنهاد مشابهی رسید. اما این پیشنهاد نیز بدلیل همکاری گروهی از اعضای چپ گرای جبهه ملی با حزب توده که هدف آنها یک ائتلاف مثلث بود (جامعه معلمان - جبهه ملی - حزب توده) از طرف باشگاه مهرگان رد شد. عدم قبول این ائتلاف موجب آن گشت که همان گروه از اعضای جبهه ملی در خرابکاری بر علیه قیام ۱۲ اردیبهشت ماه با حزب توده ائتلاف کند. بهمین دلیل هیئت اجرائیه جبهه ملی بالاجبار اعلامیه‌ای منتشر کرد که بصورت سرمقاله روزنامه اطلاعات با اظهار نظر آن روزنامه بچاپ رسید:

اطلاعات - یکشنبه هفدهم اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

جریان روز

جبهه ملی و معلمین

چند روز پیش آقایان معلمین ضمن اظهارهای مکرر خود بوسیله آقای درخشش اعلام نمودند که ما هرگز اجازه نمیدهیم دیگران برای پیشرفت مقاصد خود داخل صفوف منظم و بی آرایش ما شوند و نظرات سیاسی خود را تعقیب کنند.

دیروز هم جبهه ملی اعلامیه‌ای انتشار داد که شایان توجه و حکایت از حسن نیت و موقع بینی و بخاطر نظم و آرامش مردم می‌باشد که در زیر متن این اعلامیه درج میگردد:

اعلامیه جبهه ملی

بطوریکه شنیده شده است در روزهای اخیر که افراد و جمعیت‌های وابسته به جبهه ملی و دانشجویان میهن پرست دانشگاه تهران پشتیبانی و همدردی خود را نسبت به مریبان کشور با رعایت نظم و آرامش ابراز می‌نمودند عده‌ای افراد ناشناس در بعضی از نقاط شهر بصورت دسته‌های پراکنده و احیاناً با تظاهر بنام جبهه ملی حرکات بی رویه کرده و شعارهایی منتشر نموده‌اند که مربوط باین جبهه نبوده است برای اینکه عناصر نامطلوب و یا ماموران مزدور نتوانند در صفوف ملت رخنه کنند و مبارزات ملی و قانونی و

منظم ما را خدشه دار سازند، هیئت اجرائیه جبهه ملی بدینوسیله اعلام میکند که هر نوع تظاهر مربوط به جبهه ملی بدون دستور و موافقت و اعلام قبلی این هیئت ممنوع است و اگر تظاهراتی خارج از این دستور باشد مربوط به جبهه ملی نخواهد بود.

هیئت اجرائیه جبهه ملی — دکتر کریم سنجابی

خوشوقتیم که جبهه ملی با صدور این اعلامیه، عامه مردم را متوجه ساخت که حرکات بی رویه، شعارهای نامناسب که داده میشده بهیچوجه ارتباط با جبهه ملی ندارد و از طرف عناصر نامطلوبی بوده که خود را در صف جبهه ملی جا زده‌اند، بدین ترتیب هر وقت اعلامیه‌ای از جانب هیئت اجرائیه جبهه ملی بامضای آقای دکتر کریم سنجابی صادر شود مسلماً مربوط باین جبهه است والا آنچه در گذشته صورت گرفته و بطور مختلف انجام یافته مربوط به جبهه ملی نبوده و نیست بلکه افراد ناشناس برای پیشرفت نظریات شخصی و اغراض خود بنام جبهه ملی حرکاتی میکرده و روشی پیش می‌گرفته‌اند تا بتوانند آبی گل آلود ساخته ماهی بگیرند و ضمناً نام جبهه ملی را خراب کنند.

ما کمال خوشوقتی داریم که دو صف متشکل ما آقایان معلمین و جبهه ملی هر دو متوجه موقعیت حساس مملکت می باشند و نمی‌گذارند دسته‌های ناشناس و افراد نامطلوب داخل صفوف آنان شده و شان و حیثیت آنان را خدشه دار سازند.

روزی که آقای درخشش اعلام کرد دسته‌های دیگر حق ندارند داخل صف معلم شوند و افکار سیاسی خود را تعقیب کنند ما ضمن سرمقاله نظر صائب آقایان معلمین شرافتمندی که در کمال صفا و حقیقت خواسته‌های خود را دنبال میکنند تایید نمودیم.

امروز هم که آقای دکتر کریم سنجابی اعلامیه‌ای انتشار میدهد که هر نوع تظاهرات و شعارها که از طرف جبهه ملی بدون امضای ما صادر شود از درجه اعتبار ساقط است و با صراحت تام تاکید نموده‌اند که افراد ناشناس بصورت دسته‌های پراکنده بنام جبهه ملی راه می‌افتند که ابداً ارتباطی با جبهه ملی ندارند، ما نظر ایشان را تأیید می‌نمائیم و اطمینان داریم که هم طبقه شریف و عزیز معلم و هم جبهه ملی کاملاً متوجه هستند نگذارند امن و آرامش مردم متزلزل شود تا وسیله بدست عناصر بیگانه پرست آید که مقاصد سوء خود را تعقیب نمایند و گفته خروشچف نخست وزیر شوروی تحقق بخشد.

جبهه ملی و هم جامعه معلمین بخوبی توجه دارند که در پس پرده دست‌هایی کار میکند که نظم اجتماع را در هم فرو ریزد، کار مملکت را به بلوا و اغتشاش بکشانند تا بیگانه پرستان به هدف خیانت کارانه خود نزدیک شوند و مملکت را بسوی کمونیست

سوق دهند.

حالا دیگر وضع روشن است، نه معلم و نه جبهه ملی هیچکدام بدون تصمیم قبلی و اعلام رسمی دست به تظاهرات و اقدامی نمی‌زنند که وسیله بدست عناصر نامطلوب دهند و خود را در صفوف معلمین و دانشجویان وارد سازند و بدین ترتیب هر شعاری که تحت عنوان معلم یا دانشجو یا جبهه ملی داده شود باید مردم بدانند که از طرف آنها نیست بلکه دستهای آلوده در آن وارد است، بدین سبب ما هم به پیروی از افکار میهن پرستانه آقایان معلمین و دانشجویان عزیز و اعضای جبهه ملی با اطلاع عموم بخصوص جوانان پر شور و احساسات خود می‌رسانیم که هر نغمه‌ای که بنام معلم یا جبهه ملی برخاست خود را بیجهت داخل آن نسازند و متوجه باشند که با این دو دسته ارتباط و بستگی ندارد و چه بسا افرادی برای مقاصد و نیات سوء، نقاب معلم و جبهه ملی بر چهره می‌زنند برای اینکه اذهان مردم ساده دل و حساس را مشوب سازند و آنان را فریب دهند و چه بسا حرکاتی غیر مطلوب که باعث ناامنی و اغتشاش گردد از آنها ناشی می‌شود و شاید بخواهند کار را بجائی برسانند که وقایع دلخراشی نظیر آنچه روز سه شنبه گذشته جلوی بهارستان پدید آمد و یکی از افراد لایق و تحصیل کرده و بیگناه کشور آقای دکتر خانعلی شهید شد باز هم بظهور پیوندد.

انعکاس گسترده قیام ۱۲ اردیبهشت ماه در جراید و تلویزیونهای خارجی

پشتیبانی سازمانهای ملی و بین المللی معلمان، دانشجویان، کارگران از مبارزات معلمان ایران تظاهرات کنفدراسیون دانشجویان ایرانی در خارج کشور به پشتیبانی از قیام ۱۲ اردیبهشت در دوران مبارزات معلمان تلگرافها و نامه‌های زیادی از سندیکاهای ملی و بین المللی معلمان و دانشجویان کشورهای خارجی و سازمانهای دانشجویان ایرانی در خارج مبنی بر پشتیبانی از قیام ۱۲ اردیبهشت ماه به باشگاه مهرگان و دولت ارسال گردید که بعلت عدم دسترسی بدین مدارک فقط به چند خبر از روزنامه اطلاعات مورخ ۱۷ و ۱۸ اردیبهشت ماه اشاره میکنیم.

تظاهرات دانشجویان ایرانی در آلمان

دانشجویان نسبت به قتل مرحوم دکتر خانعلی اعتراض کردند در این تظاهرات دانشجویان کشورهای آسیائی و افریقائی نیز شرکت داشتند

کلن - ۱۳ مه - خبرگزاری فرانسه - دوست نفر از دانشجویان ایرانی که در دانشگاه‌های اکس لاشاپل، بن، دوسلدورف تحصیل می‌کنند روز شنبه در تظاهراتی که در کلن به عنوان اعتراض به قتل مرحوم دکتر خانعلی برپا شده بود شرکت کردند. چون از طرف رئیس پلیس کلن رژه و تظاهرات در خیابان‌های شهر ممنوع شده بود اعتراض کنندگان در یکی از سالنهای دانشگاه کلن اجتماع کرده و متن تلگراف اعتراض آمیزی را که برای مخابره به تهران آماده شده بود تصویب کردند. دانشجویان کشورهای آسیائی و افریقائی نیز در تظاهرات دانش جویان ایرانی شرکت کرده بودند.

یادبود دکتر خانعلی در آلمان غربی

آخن - هفتاد دانشجوی ایرانی که در دانشکده فنی آخن (آلمان غربی) تحصیل میکنند بیاد دکتر خانعلی، معلم شهید ایرانی که در تظاهرات کشته شد یک دقیقه سکوت کردند.

روی شمارهائی که تظاهرکنندگان همراه داشتند، تقاضاهای آنان نوشته شده بود. تظاهرکنندگان تقاضا میکردند که انتخابات آزاد در ایران انجام گیرد و دانشجویان و معلمین زندانی آزاد شوند.

کنفدراسیون جهانی سازمانهای معلمین وابسته سازمان ملل متحد از معلمین ایرانی پشتیبانی میکند

این تلگراف از طرف دکتر ج. ویلیام کار دیر کل کنفدراسیون جهانی استادان و معلمان از واشنگتن بجامعه معلمین ایران مخابره شده است:

محمد درخشش - جامعه معلمین ایران - باشگاه مهرگان - تهران

اینجانب از طرف کنفدراسیون جهانی سازمانهای معلمین از تقاضاهای حقه معلمین ایران برای دریافت حقوق و مزایای بیشتر پشتیبانی نموده موفقیت مریبان ایران را برای نیل به پیروزی خواهانم.

امیدوارم دولت ایران برای تحکیم مبانی فرهنگ و تربیت جوانان ایران در جلب رضایت خاطر معلمین ایران اقدام لازم بعمل آورد.

لطفاً این پیغام را باستحضار اولیای دولت ایران رسانیده متن تلگراف را نیز جهت

نشر بروزرنامه‌های ایران تسلیم نمایند و اینجانب را نیز از نتیجه مستحضر فرمائید.
دکتر ج. ویلیام کار - دبیر کل کنفدراسیون جهانی سازمانهای معلمان

اعمال خرابکارانه حزب توده و ساواک و چاقوکشان حکومتی

علیه قیام ۱۲ اردیبهشت ماه

عمال حکومتی و ساواک برای سرکوبی قیام ۱۲ اردیبهشت ماه، گروهی از چماقداران و چاقوکشان را بنام «معلم» بمنظور اهانت بعابرین برای بدنام کردن مبارزات معلمان بخيابانها فرستادند. همچنين توده‌ايها با حمله به کلاتری ها و ایجاد آشوب در خيابانها و پخش اعلامیه‌های بی امضاء برای تفرقه اندازی بین معلمان و دانشجویان به خرابکاری خود ادامه میدادند اما این اقدامات مخرب کوچکترین تزلزلی در اتحاد این نیروها بوجود نیاورد. در مجمع عمومی صبح دوشنبه ۱۸ اردیبهشت ماه نیز این نوع خرابکاریها بوسیله ناطقین در جلسه باطالع ملت ایران رسانیده شد.

کیهان ۲ شنبه ۱۸ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

در اجتماع عظیم معلمان

تاریخ شهادت دکتر خانعلی (۱۲ اردیبهشت)

بنام «روز معلم» اعلام گردید

- * درخشش گفت بین معلمان و دانشجویان هیچگونه اختلافی نیست
 - * محاکمه و مجازات مسبب قتل در راس تقاضاهای معلمان قرار دارد
 - * دبیرستانها و دبستانهای کشور روز ۱۲ اردیبهشت هر سال تعطیل خواهند بود
- ساعت ۸ صبح امروز اجتماع معلمان پایتخت در باشگاه مهرگان تشکیل شد، در این اجتماع گروه کثیری از خانمها و آقایان معلمان، دانشجویان و دانش آموزان در آن شرکت کرده بودند.
- اختلاف وجود ندارد

در آغاز یکی از ناطقین اعلام کرد که بیانه‌هایی اخیراً بنام دانش آموزان و دانشجویان صادر شده که طی آنها ادعا کرده‌اند بین دانشجویان و معلمان اختلافاتی بروز کرده است، برای روشن شدن ذهن معلمان یکبار دیگر اعلام میداریم که هیچگونه اختلاف نظر و تفرقه‌ای در بین معلمان و دانش آموزان موجود نیست و این اعلامیه‌ها از طرف کسانی است که میخواهند از نهضت معلمان سوء استفاده کنند و آنرا از مسیر

اصلی خود منحرف سازند.

مجازات مسبین قتل

پس از قطعه شعری بنام پیام معلم که توسط یکی از آموزگاران قرائت شد، آقای وطنی آموزگار دبستان شهریار از طرف قاطبه معلمین اعلام داشت که تعقیب و مجازات مسبین قتل مرحوم دکتر ابوالحسن خانعلی همچنان در راس خواستهای فرهنگیان کشور قرار دارد.

ناطق آنگاه از آقای درخشش خواست ترتیبی داده شود که هرچه زودتر در تهران و شهرستانها مدارس بنام دکتر خانعلی افتتاح شود.

اظهارات درخشش

در این موقع آقای محمد درخشش پشت میکروفون قرار گرفت و در آغاز در تائید اظهارات ناطق قبل اشاره بانتشار بیانیه دانشسرایعالی کرد و گفت:

علاوه بر اعلامیه‌ها، پریروز عده‌ای چماق بدست از طریق خیابان لاله زار بطرف بازار حرکت میکردند و شعارهایی میدادند.

عجیب این بود که عده‌ای از این چماقداران شعارهایی هم به نفع معلمین میدادند. من البته تحقیقی در این باره نکردم ولی آنچه مسلم است با توجه به شعار معلمین که حفظ نظم و آرامش است مسلم میشود که عده‌ای اخلاکگر قصد دارند با این طریق از مبارزات معلمین سوء استفاده کنند.

بیداری مردم

درخشش سپس گفت: اگرچه شهادت مرحوم دکتر خانعلی همه ما را عزادار ساخت ولی آنچه در این میان حائز اهمیت است اینست که شهادت او باعث شد که نهضتی در میان طبقه معلم بوجود آید و علاوه بر معلمین سایر طبقات مردم وقتی که دیدند در این کشور بسمت معلم گلوله شلیک میکنند قیام کردند و به پشتیبانی از معلمین برخاستند.

تجلیل از مرحوم خانعلی

تجلیلی که ملت ایران از مرحوم دکتر خانعلی و جنازه او بعمل آورد نشانه همین امر است که شلیک گلوله بسوی معلمین چگونه باعث هشیاری همه طبقات مردم شده است. این تجلیل در تاریخ ایران سابقه نداشت، زیرا مرحوم دکتر خانعلی توسط ۲۰۰ هزار نفر از مردم تشییع شد و مردم تهران در مصیبت مرگ او گریستند.

بنابراین، یک شهید راه حق بخودی خود باعث تهییج مردم شد و ما با اینکه

بی‌نهایت از کشته شدن او متاثریم، از اینکه خون او تا بدین حد نهال آزادی را بارور کرده است خوشحالیم.

در تهران و شهرستانها

تلگرافات و نامه‌ها و همچنین تلفن‌هائی که از نقاط مختلف تهران و شهرستانها به تهران میرسد حاکی است که هر روز در نقاط بیشماری برای مرحوم دکتر خانعلی مجلس ختم ترتیب داده میشود.

کارگران طی اعلامیه‌ای که حتماً ملاحظه کرده‌اید در مراسم ختم مرحوم دکتر خانعلی شرکت کرده و پشتیبانی خود را از مبارزات معلمین اعلام داشته‌اند.

(ناطق در این وقت اعلامیه‌ای را که بامضای کلیه سندیکاهاى کارگری رسیده بود نشان داد.)

دانشجویان از نخستین روز مبارزه معلمین دانشگاه را تعطیل کردند و بصفوف ما پیوستند، دانش‌آموزان، بازاریان، اصناف، کارگران و سایر طبقات هریک پشتیبانی خود را از مبارزات معلمین ابراز داشتند.

اختلاف و تفرقه در صفوف ما وجود ندارد، زیرا ما این اتحاد را بقیمت خون خود حفظ میکنیم.

اعتصاب غذا

طبق برنامه قبلی که از ترس کارشکنی اعلام نکرده بودیم، ما میخواستیم امروز با صفوف منظم برویم و در وزارت فرهنگ، در خانه خودمان بنشینیم و تحصن اختیار کنیم، آنقدر در تحصن میماندیم تا دولت سقوط کند و اگر سقوط نمیکرد اعتصاب غذا میکردیم ولی بحمدالله احتیاج باین برنامه پیدا نشد و دولت بر اثر مبارزات معلمین سقوط کرد.

اشغال باشگاه

آقای درخشش یکبار دیگر اشاره بروز میتینگ و کشته شدن مرحوم دکتر خانعلی کرد و گفت:

آن روز ساعت ۲ بعدازظهر مانند یک قشون اشغالگر خارجی آمدند و باشگاه را اشغال کردند، چند نفر از معلمین را گرفتند.

اعتصاب ادامه دارد

درخشش در پایان گفت: گذشته از برنامه و مذاکراتی که برای اجرای قطعنامه جریان دارد، اعتصاب تا پیروزی نهائی ادامه خواهد داشت و تغییر دولت نیز اثری در این جریان ندارد.

روز معلم

در پایان اجتماع امروز قطعنامه‌ای بدین شرح قرائت شد و مورد تصویب قرار گرفت.

تصمیم معلمین ایران

در باره روز معلم

اجتماع عمومی معلمین پایتخت در تاریخ هیجده اردیبهشت تصویب کردند که روز دوازدهم اردیبهشت ماه بیادبود اعتصاب موفقیت آمیز معلمان ایران و شهادت معلم دانشمند مرحوم دکتر خانعلی «روز معلم» اعلام گردد.

در این روز همه ساله کلیه مدارس و موسسات فرهنگی در سرتاسر کشور تعطیل رسمی خواهد بود و مراسم خاصی اجرا خواهد گردید.

مراسم شب هفت دکتر خانعلی

در شب هفت دکتر خانعلی بازار و اکثر مغازه‌ها بسته شد و تهران بحال نیمه تعطیل درآمد. اتوبوسها، اتومبیلهای شخصی، تاکسیها، موتور سیکلت سواران و حتی گاریهای اسبی و درشکه‌ها مردم تهران را بر مزار دکتر خانعلی در ابن بابویه بردند.

چون عکسها و اسناد و مدارک و اعلامیه‌ها و قطعنامه‌های طبقات مختلف مردم در این مراسم در دسترس نیست فقط به فشرده‌ای از آنچه روزنامه‌های کیهان و اطلاعات در این روز تاریخی منعکس کرده‌اند اشاره میکنیم.

کیهان — ۳ شنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

بمناسبت هفتمین روز درگذشت دکتر خانعلی

مردم تهران با دهها هزار شاخه گل بمقبره دکتر خانعلی رفتند

* در اجتماع عظیم دیروز، فرهنگیان، دانشجویان، بازاریان، کارگران و اصناف و طبقات مردم حضور داشتند.

* مزار مرحوم دکتر خانعلی با توده بزرگی از گل پوشیده شد
درخشش گفت:

* پشتیبانی همه مردم ایران از معلمین بخاطر قیام آنها برای آزادی و مبارزه با زور بود

* نماینده جامعه بازرگانان گفت اصناف بازار آمادگی خود را برای گرفتن حق و آزادی اعلام میدارند

* هرگونه تسامح در تعقیب و مجازات قاتل عاقبت وخیمی دارد

مراسم هفتمین روز درگذشت مرحوم دکتر ابوالحسن خانعلی، دبیر دبیرستان جامی که در نخستین روز اعتصاب معلمین بضرط گلوله از پای درآمد، بعداز ظهر دیروز با شرکت گروه کثیری زن و مرد از طبقات مختلف مردم تهران و پاره‌ای شهرستانها در ابن بابویه برگزار گردید.

از ظهر دیروز گروه‌های فرهنگیان، بازاریان، اصناف، کارگران و کارمندان بتدریج برای شرکت در مراسم شب هفت آماده میشدند.

طبق قرار قبلی خانمهای فرهنگی، دانشجو و دانش آموز از ساعت ۲ بعداز ظهر در محل باشگاه مهرگان اجتماع کردند تا از آنجا بطور دسته جمعی عازم ابن بابویه شوند. معلمین و افراد سایر طبقات نیز طبق قرارهای خودشان در نقاط مختلف شهر گرد آمدند و بطرف ابن بابویه حرکت کردند.

عده زیادی نیز بطور انفرادی بوسیله اتوبوس، تاکسی و سواری تهران را بقصد ابن بابویه ترک گفتند.

شاخه‌های گل

از طرف باشگاه مهرگان بکلیه شرکت کنندگان در مراسم اطلاع داده شده بود که بجای تهیه دسته‌های گل هریک فقط با چند شاخه (از ۳ تا ۵ شاخه) گل در مراسم شرکت جویند.

بدینجهت بعداز ظهر دیروز خیابانهای مرکزی شهر تهران بخصوص خیابانهای نادری، اسلامبول، شاه آباد، لاله‌زار و لاله‌زار نوقیافه تازه‌ای پیدا کرده بود و گروههایی از خانمهای فرهنگی که سر تا پا سیاه پوشیده بودند از طریق این خیابانها بطرف باشگاه مهرگان میرفتند.

کثرت خریداران گل باعث شد که بعداز ظهر دیروز گل‌فروشیهای خیابانهای شاه آباد و اسلامبول مقادیر قابل توجهی گل بفروشند.

هنگامیکه این گلها نثار مزار مرحوم دکتر خانعلی شد مقدار آنها بحدی زیاد بود که تپه نسبتاً بزرگی از گل با ارتفاع تقریبی ۲ متر و نیم بر روی مزار ایجاد شده بود. حرکت از تهران

ساعت ۳ بعد از ظهر کاروان اتوبوسهایی که خانمهای اجتماع کننده در باشگاه

مهرگان را به ابن بابویه میبرد از خیابان سعدی حرکت کرد. پیشاپیش این کاروان تاج گل بسیار بزرگ و زیبایی که در وسط آن یک تصویر سیاه قلم از مرحوم دکتر خانعلی بچشم میخورد، قرار داشت. در این وقت آقایان شرکت کننده در مراسم باین بابویه رسیده بودند و محوطه اطراف مزار مملو از جمعیت شد.

فرهنگیان بخشهای یک تا پانزده فرهنگی هریک با دسته های گل و شعارهایی مبنی بر تسلیت به بازماندگان مرحوم دکتر خانعلی و تقاضای محاکمه و مجازات مسببین قتل آن مرحوم در قسمتهای مختلف ابن بابویه مستقر شده بودند.

پلاکاردها و دسته گلهای دیگری از طرف فرهنگیان دماوند، شهر ری، کرج، شمیران در اطراف مزار نصب شده بود و عده زیادی از فرهنگیان این نقاط در مراسم هفته مرحوم دکتر خانعلی شرکت کرده بودند.

دانشجویان دانشگاه ملی، دانش آموزان دبیرستانهای مختلف از جمله دبیرستان جامی و دبیرستان شاهپور علیرضا، محصلین متفرقه کلاسهای شبانه تهران با شعارها و دسته گلهای مخصوص در ابن بابویه بودند.

گروه زیادی از کارگران صنف کفاش، کارگران چاپخانه های تهران، کارگران کارخانه لباس ایران، کارکنان شرکت تعاونی فرهنگیان، مردم جوادیه و سایر محلات تهران با دسته های گل به ابن بابویه آمدند.

آغاز مراسم

در آغاز برنامه یکی از ناطقین از طرف باشگاه مهرگان از افراد کلیه طبقات مردم که در مراسم ختم و هفته مرحوم دکتر خانعلی شرکت کرده بودند بخصوص از دانشجویان دانشگاه و دانشسرای عالی، اصناف بازار، کارگران و سایر طبقات ابراز تشکر کرد و از وحدت و هماهنگی کلیه مردم در تجلیل از یک شخصیت فرهنگی قدردانی نمود.

اشک و سوگند

آنگاه یکی از دانش آموزان قطعه موثری تحت عنوان «اشک و سوگند» قرائت کرد و گفت:

سلام و درود ما دانش آموزان بروان پاک تو ای استاد شهید.

ای معلم واقعی، اگر تا یک هفته پیش به شاگردانت درس شهامت و سلحشوری و ایمان و تقوی بطور تئوری میآموختی. هفت شب پیش این درس را بطور عملی بما یاد دادی.

امروز ما در کنار مزار تو آمده‌ایم تا قطره‌های اشک خود را بعنوان یک هدیه بی ارزش بر تربت پاکت نثار کنیم.

ما امروز جمع شده‌ایم که اشک بریزیم و سوگند یاد کنیم، اشک ما بمنزله تشکر و سپاسگزاری از زحمات توست، ولی سوگند بخدا و سوگند بهمه پیغمبران خدا که این آخرین باری خواهد بود که ما از زحمات استادان خود بدین طریق قدردانی میکنیم.

از این پس ما هم با مغزهای متلاشی شده از مریبان خود سپاسگزاری خواهیم کرد. حال که قرار است مغز استادان شریف ما را با گلوله متلاشی کنند باید مغزهای ما را هم پریشان سازند زیرا زندگی پس از آنها یعنی بردگی و بندگی و ما بهیچ قیمت طوق بندگی را بگردن نخواهیم گرفت.

ما در این لحظه در کنار استادان و مریبان خود سوگند میخوریم که هدف ما ادامه بی قید و شرط راه توست.

شعار ما تا پایان عمر زندگی با عدالت، زندگی با شرافت، زندگی با آزادی خواهد بود.

راه ترا برادران کوچک خویش خواهیم آموخت و ماجرای شهادت ترا برای آیندگان نقل خواهیم کرد.

خاطره فداکاری

آنگاه دوشیزه شمس علی بابائی آموزگار بخش ۱ طی اظهارات موثری که همه شرکت کنندگان در مراسم را بگریه انداخت گفت:

ای کشته راه حقیقت آرام بخواب که از خفتن تو خلق بیدار شد و به پشتیبانی تو جماعتی قیام کردند.

ما بتو میبایم و بروح پاکت سوگند میخوریم که بتو و افکارت وفادار بمانیم، خاطره فداکاری تو هرگز از ذهن ما محو نمیگردد، تو مردانه زیستی، مردانه قیام کردی و مردانه زندگی را در عنفوان جوانی بدرود گفتی. آسوده بخواب زیرا که ما از پای نخواهیم نشست و نام ترا در صفحه قلب داغدارمان تا ابد نقش خواهیم کرد.

شکاف پر میشود

پس از سخنان خانم علی بابائی آقای حسن هنرمندی قطعه شعری را که سروده بود قرائت کرد، آنگاه آقای نورالهدی بهبهانی اظهار داشت:

یک معلم برای احقاق حق خود باشعار نظم و سکوت بسوی پناهگاه ملی خود میرود

و در آنجا مغز او را با گلوله پریشان میسازند.

آیا برآستی با مربیان جامعه باید بدینسان رفتار کرد، آیا این عمل جز از وحشیهای مغولستان در زمان قدیم از کسان دیگری سر میزند؟

علم امروز انسان بفضا میفرستد و در همه جای دنیا مورد تجلیل و احترام قرار میگیرد آنوقت آیا برآستی شایسته است که مغز معلم را با گلوله پریشان کنند، شلیک بطرف طبقه محرومی که بخاطر احقاق حقوق خویش قیام کرده‌اند و پریشان کردن مغزی که هزاران مغز دیگر را تربیت میکند جز مهار کردن علم چه مفهومی دارد؟

ناطق پس از اشاره به جملاتی از حضرت علی علیه السلام گفت:

معلم را نکشید، معلم جانبخش است، کسی است که انرژی روحی بشر و جامعه را زیاد میکند. ما مربیان عقول بشریت هستیم، ما قصد اخلاص نداریم.

امیدواریم که پس از این نظیر اینگونه مصیبتها در جامعه معلمین نباشد، امیدواریم اولیای امور بیشتر بفکر بیافتند و مردم را راضی تر نگاهدارند تا این ننگ و بدبختی که دامنگیر اجتماع ماست از میان برود.

اظهارات درخشش

درخشش اظهار داشت:

از طرف باشگاه از طبقات مختلف کارگران بخصوص کارگران کفاش، کارگران چاپخانه‌ها و سایر کارگران که از محرومترین و زحمتکش ترین طبقات اجتماع هستند، از دانش آموزان و دانشجویان عزیز و از کلیه طبقاتی که در تجلیل بزرگ از مرحوم دکتر خانعلی شرکت کردند سپاسگزارم.

تجلیل از مرحوم دکتر خانعلی در تاریخ ایران بی نظیر بود و دو موضوع را باثبات رسانید.

اول اینکه ملت ایران برای مربیان فرزندان خود احترام خاصی قائل است و ما نیز در قبال این احترام قسم میخوریم که نسبت به فرزندان شما وظیفه وجدانی خود را انجام دهیم و بیش از پیش در روشن کردن آنها با اسلحه علم بکوشیم.

مبارزه ما امروز تنها با مشت‌های گره کرده نیست بلکه با مغزهای باز نیز هست و این همان چیزی است که هیئت حاکمه از آن وحشت دارد.

قیام ملت

موضوع دوم اینست که قیام مردم بخاطر مرگ یک معلم قیام بر علیه ظلم و قلدری است.

چه افتخاری از این بالاتر که ملت ایران ثابت کرد از این تاریخ در مقابل زور و قلدری بیعدالتی ایستادگی خواهد کرد.

پلیسی که باید حافظ ناموس مردم باشد می‌آید و معلمینی را که در کنار خیابان نشسته‌اند بگلوله می‌بندد و مغز یکی از آنان را متلاشی می‌سازد:

این عمل باعث شد که سیل جمعیت برای اعتراض بحرکت درآید تا هیئت حاکمه بداند که از این تاریخ ملت ایران را با اسلحه نمیتواند اداره کند.

باید مانند تمام کشورهای جهان در کشور ما نیز آزادی حکومت کند که تحت لوای آن ملت ایران موفق به پیشرفت و ترقی گردد.

عدالت اجتماعی

باید پرده‌ای که بین طبقات مردم کشیده‌اند از بین برود، زارع و کارگر شب و روز جان میکنند و ثروتمندان از این زحمت بهره برداری میکنند.

باید عدالت اجتماعی در کشور ما تامین شود، چه بدبختی از این بزرگتر که در کشوری طبقه دانشمند رنج بکشد و گرسنگی بخورد و قلدوران و سوء استفاده چیان و قماربازان در آن حکومت کنند.

باید این وضع از میان برود و روش دیگری که رفاه اکثریت را تامین نماید جایگزین آن شود.

یک هفته قبل

هفته پیش در چنین ساعتی مرحوم دکتر خانعلی زنده بود و خود را آماده میکرد که بوزارت فرهنگ برود، او نمیخواست کنار خیابان بنشیند، اما در خانه را برویش بستند، او بعنوان اعتراض آمد کنار خیابان نشست و در همین حال مغزش را متلاشی کردند.

باید یکبار برای همیشه ثابت کرد که تیراندازی بطرف مردم و بازی با حیات یک ملت باید خاتمه پیدا کند.

ما فرهنگیان قول شرف میدهیم که برای تنویر افکار با اسلحه علم و دانش ملت ایران را بجلورهبی کنیم و قول شرف میدهیم که نگذاریم خون عزیزان ما پایمال شود.

درخشش گفت باید آزاد زندگی کرد

شما مردم ایران، باید متوجه باشید از این پس زیر بار ظلم و زور و قلدری نروید، در دنیای امروز باید آزاد زندگی کرد تا هر فردی بتواند در سرنوشت خود سهیم و شریک باشد.

از طرف بازاریان

پس از اظهارات درخشش، آقای زمردیان از طرف جامعه بازرگانان و بازاریان صحبت کرد و اظهار داشت:

من نمایندگی از طرف جامعه بازرگانان به روح پر فتوح دکتر خانعلی درود می فرستم.

امروز هفته رادمرد بزرگی است که برای احقاق حق جان گرامی خود را در طبق اخلاص نهاد و با بلندنظری و شهامت بدست جنایت آلود فردی بدنام شهید شد و درس فداکاری را عملاً بما آموخت.

بدنبال این امر دولت شریف امامی سقوط کرد.

مردم شرافتمند اکنون از این مکان مقدس بیاس پاداش جانبازی این راد مرد شریف، نمایندگی اصناف بازار که در هر جنبشی در صف اول مبارزات قرار دارند درود خود را به روان این شهید راه آزادی نثار میکنم و آمادگی و همبستگی اصناف را برای گرفتن حق و آزادی بمعنای واقعی اعلام می دارم.

ادامه دارد

ملت ایران نه تنها بخاطر بهبود وضع معلمین، بلکه بخاطر آزادی ملت ایران این مبارزه را تا سرحد پیروزی ادامه خواهد داد.

دولتها باید بدانند که مبارزه با ملت و زورگویی و قلدری بصلاح آنان نیست و سرسختی و لجاجت در برابر مردم جز ننگ و بدنامی ثمر دیگری ندارد.

ناطق سپس افزود هرگونه تسامح در تعقیب و مجازات قاتل مرحوم دکتر خانعلی باعث بهم خوردگی اوضاع است و مسئولین باید متوجه عاقبت وخیم آن باشند.

بطوریکه عده ای دیده و شهادت داده اند این جنایت بدست شخصی بنام سرگرد شهرستانی اتفاق افتاده است، اکنون شنیده می شود که می خواهند خون او را لوٹ کنند. از کلیه کسانی که معتقدند قاتل مرحوم دکتر خانعلی شخص سرگرد شهرستانی است خواهشمند دستهای خود را بلند کنند.

(کلیه مردم دستهای خود را بلند کردند)

همانطور که می بینید دهها هزار نفر از مردم این شهر قاتل را می شناسند، سوگند به خدا که ما اصناف تا اخذ نتیجه نهایی و اعدام سرگرد شهرستانی از پای نخواهیم نشست و چنانچه دولت کوچکترین قصوری کند خود ما قاتل را مجازات خواهیم کرد.

اطلاعات ۱۹ اردیبهشت ماه ۴۰

بمناسبت مراسم شب هفت معلم شهید

هزاران نفر بر مزار دکتر خانعلی گریستند

* چند تن از معلمین زن بر اثر گریه و تائر زیاد بیپوش شدند
* درخشش در مراسم دیروز گفت: قیام ملت ایران برای مرگ معلم قیام علیه زور و بیعدالتی است

* مزار دکتر خانعلی و اطراف آن را فرشی از گل پوشانده بود
* نمایندگان دانشجویان - دانش آموزان و فرهنگیان بر سر مزار دکتر خانعلی سخنرانی کردند
مراسم شب هفت

بمناسبت شب هفت درگذشت فقید سعید، مرحوم دکتر ابوالحسن خانعلی دبیر دبیرستان جامی از ساعت سه و نیم بعد از ظهر دیروز بتدریج بازاریان، اصناف، پیشه‌وران، کارگران و عده کثیری از اهالی شهر ری در محوطه ابن بابویه اجتماع کردند. مقارن ساعت چهار بعد از ظهر متجاوز از پنجهزارنفر از معلمین زن با یکصد دستگاه اتوبوس شرکت واحد به ابن بابویه وارد شدند و سپس به تدریج دبیران، آموزگاران، دانشجویان، دانش آموزان و اولیای آنها به ابن بابویه آمدند و مستقیماً به سوی مزار مرحوم دکتر خانعلی رهسپار شدند.

آقای سرهنگ شادمهر دانی مرحوم دکتر خانعلی و آقای محمد درخشش رئیس جامعه معلمین - باشگاه مهرگان در مدخل در ورودی آرامگاه ایستاده بودند و از شرکت کنندگان در مراسم تذکر و یادبود مرحوم دکتر خانعلی سپاسگزاری می کردند.

کیهان دوشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

معلمین تقاضای نخست وزیر را برای شکستن اعتصاب رد کردند

* معلمین در وسط نطق نخست وزیر فریاد میزدند ما دست از اعتصاب نمی کشیم
صبح امروز آقای دکتر علی امینی نخست وزیر در باشگاه مهرگان با معلمین ملاقات کرد و طی یک سخنرانی یکساعته درباره خواستههای فرهنگیان و تصمیماتی که دولت در این باره اتخاذ نموده است سخنرانی کرد.

امروز هشتمین روز اعتصاب معلمین بود و از ساعت ۸ صبح آموزگاران و دبیران در

باشگاه مهرگان اجتماع کردند.

ساعت ۹ و ۱۲ دقیقه آقای نخست وزیر وارد باشگاه معلمین شد.

اظهارات درخشش

ابتدا آقای درخشش پشت میکروفون قرار گرفت و اظهار داشت:

همانطور که دیروز با اطلاع آقایان رسانیدم در ملاقات با آقای نخست وزیر درباره طرح باشگاه مهرگان مذاکرات مفصلی بعمل آمد و موضوع تعقیب قاتل مرحوم دکتر خانعلی نیز مطرح گردید.

امروز آقای نخست وزیر به باشگاه آمده‌اند تا با شما سخن بگویند.

در مورد شکستن اعتصاب همانطور که بارها متذکر شده‌ایم این امر بعهدہ مجمع عمومی است و مجمع عمومی نیز فقط در صورت تحقق پیروزی نهایی به شکستن اعتصاب رای خواهد دارد.

تعقیب قاتل

درخشش افزود: چیزی که فعلاً برای ما نهایت اهمیت را دارد تعقیب و مجازات قاتل است، مجازاتی که قانون در یک دادگاه صالحه (نه در یک دادگاه قلابی و حقه بازی) تعیین می‌کند. اطمینان می‌دهیم که اگر مجازات قاتل از طریق قانونی انجام نشود همه ما، همه این جمعیت به کلانتری می‌رویم و او را مجازات می‌کنیم.

این جمعیت کثیری که دیروز در آرامگاه مرحوم دکتر خانعلی اجتماع کرده بودند برای خونخواهی آمده بودند و نمیتوان خواست آنها را نادیده گرفت. در این وقت آقای دکتر امینی اظهار داشت:

قبل از شروع به سخن می‌خواستم از این پیشآمد نامطلوب مراتب تاسف خود را اعلام و با آقایان اظهار همدردی کنم و امیدوارم که روح او قرین آمرزش باشد. حضور بنده در این محل بیشتر از جهت همین ابراز همدردی بود زیرا که معلم در اجتماع ارزش و قدر فوق العاده‌ای دارد.

خزانه خالی

اکنون خزانه مملکت خالی است و هرچه گرفتاری ما در این زمینه بیشتر شود بشما فشار بیشتری خواهد آمد

ما اکنون تعهد می‌کنیم که چنین و چنان خواهیم کرد و برای این کار مهلتی قائل خواهیم شد و می‌گوییم این مقدار موجودی داریم (البته نه روی کاغذ) و آن را بین آنها که کمتر دارند تقسیم می‌کنیم.

اعتصاب! اعتصاب!

در این وقت آقای دکتر امینی اظهار داشت:

اگر بیشتر بحرف من اعتماد کنید و آقایان بروند سر کارشان (با این جمله ناگهان باشگاه متشنج شد، حاضرین فریاد میزدند خیر! خیر! اعتصاب! اعتصاب! ما به اعتصاب ادامه می‌دهیم) توجه بفرمایید بنده تقاضائی کردم، اگر بنده خودم را از آقایان نمی‌دانستم که اصلاً خدمتتان نمی‌رسیدم، داریم با هم حرف می‌زنیم، حالا که می‌فرمایید خیر! بنده هم متقاعد شدم که خیر! اگر آقایان متقاعد نشدند بفرمایید چرا. تا توضیح بدهیم (حاضرین همچنان فریاد می‌کشیدند و اعتصاب اعتصاب می‌گفتند و صدای آقای نخست وزیر به جایی نمی‌رسید).

اعدام قاتل

در این وقت چون عده‌ای فریاد می‌زدند «اعدام قاتل! اعدام قاتل!» آقای درخشش در این باره نیز توضیح داد و پس از آرام شدن جمعیت آقای دکتر امینی مجدداً اظهار داشت:

همانطور که گفته‌ام متخلف در هر مقامی که باشد تحت تعقیب قرار خواهد گرفت، اگرچه هنوز فرصت رسیدگی بدست نیامده ولی قول رسیدگی می‌دهم. اگر چنین منظوری نداشتیم اصلاً به اینجا نمی‌آمدم، من معتقدم فاصله بین دولت و ملت باید از میان برداشته شود.

تعصب به کنار

بنده می‌خواهم آقایان تعصب را کنار بگذارند و تصور نفرمایید چون بنده از طبقه متعینی هستم معنی گرسنگی کشیدن را نمیدانم، من هم به انواع دیگر گرسنگی کشیده‌ام و از آلام مردم اطلاع دارم.

اگر تصور می‌کنید آنچه را که من می‌گویم دروغست، کمی فرصت بدهید، یک مقدار اعتماد داشته باشید.

من میدانم که وضع آقایان بد است، ولی وضع مملکت بدتر است، دور نروید در شهرستانها بوضع طبقه کشاورز توجه کنید.

اگر بنده با آقایان ملاقات کرده‌ام، دلیل اینست که میخواهم از منطق و احساسات خود آقایان استمداد کنم، چون داعی نداشت اگر شما اعتصاب را بخاطر آنچه شدنی نیست همین‌طور ادامه بدهید، پس چگونه باید راه حلی پیدا کرد؟

تصمیم باشگاه

سخنان نخست وزیر یکساعت بطول انجامید و در ساعت ده آقای نخست وزیر باشگاه مهرگان را ترک گفت.

پس از رفتن نخست وزیر آقای درخشش پشت میکروفون قرار گرفت و تاکید کرد که اعتصاب تا اجرای قطعنامه و پیروزی نهائی ادامه خواهد داشت.

اطلاعات چهارشنبه ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

سرگرد شهرستانی برکنار و به بازپرسی احضار شد

* بازپرس از شهود درباره قتل مرحوم دکتر خانعلی سئوالاتی کرد و آنها مشاهدات خود را در میدان بهارستان شرح دادند

* بازپرس شعبه دوم دادسرا امروز دستور احضار سرگرد شهرستانی را صادر کرد — امروز مقامات شهربانی اظهار داشتند دستور دولت درباره برکناری سرگرد شهرستانی اجرا شد

تعقیب سرگرد شهرستانی

عصر دیروز دستور دولت درباره برکناری سرگرد شهرستانی رئیس کلاتری ۲ به اتهام قتل مرحوم دکتر خانعلی دبیر دبیرستان جامی که در میدان بهارستان بضرب گلوله از پای درآمده بود بشرح زیر صادر و از رادیو پخش شد:

«طبق دستور دولت سرگرد شهرستانی رئیس کلاتری دو با اتهام قتل مرحوم دکتر خانعلی از کار برکنار و پرونده امر برای رسیدگی به مراجع صلاحیتدار ارجاع گردیده.»
اعتصاب معلمین

روز سه شنبه دوازدهم اردیبهشت معلمین در تهران و شهرستانها طبق تصمیم قبلی دست از کار کشیدند، معلمین تهران برای اجتماع درمحل وزارت فرهنگ از نقاط مختلف شهر بطرف خیابان اکباتان حرکت کردند.

ساعت ۸/۵ معلمین بمیدان بهارستان رسیدند و چون جلو خیابان اکباتان قبلاً توسط مامورین انتظامی بسته شده بود در خیابان شاه آباد و اول میدان بهارستان روی زمین نشستند.

نشستن معلمین در خیابان باعث شد که عبور و مرور وسایط نقلیه از طریق خیابان شاه آباد قطع شود.

اولین برخورد

مامورین انتظامی برای متفرق کردن اجتماع کنندگان از اتومبیلهای آب پاش

استفاده کردند ولی اجتماع کنندگان همچنان روی زمین نشسته بودند و با اینکه عموماً سرپا خیس شده بودند از جای خود تکان نمی خوردند.

در این هنگام اولین برخورد بین اجتماع کنندگان و مامورین انتظامی در گرفت، بدین ترتیب که عده‌ای برای برگرداندن لوله‌های آب بطرف یکی از اتومبیل‌های آب‌پاش حرکت کردند و تصمیم داشتند لوله‌های آب را بطرف دیگر بازگردانند.

تیراندازی

پس از اینکه مدتی لوله آب در دست طرفین به این طرف و آن طرف کشیده میشد و آب با فشار زیاد بدر و دیوار و پنجره خانه‌های شاه‌آباد می‌پاشید ناگهان صدای شلیک چند گلوله برخاست و جدالی که بر سر لوله آب درگرفته بود پایان یافت.

تیراندازی باعث شد که اجتماع کنندگان کمی عقب‌تر بروند و پس از عقب رفتن جمعیت، چند تن مجروح در اول خیابان شاه‌آباد بروی زمین افتاده بودند که یکی از آنها مرحوم دکتر ابوالحسن خانعلی بود.

بدنبال این موضوع عده‌ای از اجتماع کنندگان روز سه شنبه به باشگاه مهرگان مراجعه کردند و کتباً شهادت دادند که با چشم خود شلیک گلوله توسط سرگرد شهرستانی بطرف معلمین را دیده‌اند و عده‌ای دیگر شهادت دادند که ما ناظر برخورد گلوله‌ای که توسط سرگرد شهرستانی شلیک شده بود به مرحوم دکتر خانعلی بودیم.

تعقیب و مجازات

در اجتماع دیروز معلمین، هنگامی که آقای نخست وزیر مشغول سخنرانی بود، معلمین تقاضای تعقیب و مجازات سرگرد شهرستانی رئیس کلانتری ۲ را کردند و بدنبال این تقاضا عصر دیروز اطلاع داده شد که نامبرده طبق دستور دولت بانهام قتل دکتر خانعلی از کار برکنار شده و پرونده او برای رسیدگی جریان امر به مراجع صلاحیتدار ارجاع گردیده است.

رئیس کلانتری ۲

امروز آقای سرهنگ درمیشیان بجای سرگرد شهرستانی بریاست کلانتری ۲ منصوب و مشغول کار شد.

دستور احضار

امروز دستور احضار سرگرد شهرستانی رئیس سابق کلانتری ۲ به اتهام قتل مرحوم دکتر خانعلی که در تظاهرات مقابل مجلس شورای ملی به قتل رسیده بود از طرف بازپرس شعبه ۲ دادسرای تهران صادر گردید.

این اقدام بعد از تحقیقات کافی از شهود حادّه بعمل آمد و سرگرد شهرستانی طبق قانون موظف است در مدت ۲۴ ساعت پس از رویت احضاریه خود را به دادسرای تهران معرفی نماید و در غیر این صورت دستور جلب او صادر خواهد شد. شهادت دادند

دیروز سرکار سرهنگ شادمهر دایی مرحوم دکتر خانعلی به اتفاق ۸ نفر از شهود که ۴ نفر از آنان از بانوان فرهنگی بودند برای دادن شهادت درباره حادّه قتل به شعبه دوم بازپرسی آمدند.

آنان شهادت دادند که به چشم خود دیدیم که سرگرد شهرستانی مرتکب قتل مرحوم دکتر خانعلی گردید و ما او را قاتل می دانیم. با احضار سرگرد شهرستانی به اتهام قتل یک معلم این مسئله پیش می آید که آیا رسیدگی به اتهام او در صلاحیت دادگاههای عمومی وزارت دادگستری است و یا دادگاه نظامی باید به اتهام او رسیدگی کند؟ خبرنگار ما در این باره با آقایان قضات تماس گرفت و نظر آنان را سؤال کرد. در دادگستری محاکمه می شود

آقای دکتر وزیرى بازپرس شعبه ۲ درباره محاکمه سرگرد شهرستانی امروز به خبرنگار ما گفت:

در تحقیقاتی که در طی این مدت بعمل آورده ام منم اصلی سرگرد شهرستانی است و با توجه به این مطلب امروز دستور احضار او را دادم. آقای دکتر وزیرى افزود: ما خود را صالح برای رسیدگی میدانیم و قضیه را تعقیب خواهیم کرد و با تحقیقاتی که بعمل آمده است صلاحیت دادگستری را در رسیدگی به پرونده قتل دکتر خانعلی روشن می سازد و اگر ما صالح به رسیدگی نبودیم موضوع را تعقیب نمی کردیم. دادگستری پس از تشکیل پرونده مربوطه، به اتهام رسیدگی و او را محاکمه خواهد کرد.

من شخصاً برای تحقیق رفتم و از شهود بازجویی به عمل آوردم و مسلم شد که رسیدگی امر در صلاحیت دادگستری است. نقش دیوان کیفر

آقای علی اصغر شریف مستشار دیوانعالی کشور که سابقاً دادستان تهران بودند درباره رسیدگی به پرونده قتل دکتر خانعلی گفتند: ظاهر امر با توجه به قانون رسیدگی به جرائم افسران دادگاه نظامی صلاحیت

رسیدگی به این پرونده را دارد و یکی از قوانین نامطلوبی که سال گذشته از مجلس گذشت همین قانون بود.

اما ممکن است در اثر اختلاف نظر دادگستری با دادگاه نظامی درباره رسیدگی به این پرونده دیوانعالی کشور نظر بدهد که دادگستری را صالح برای رسیدگی می‌داند. در این صورت متهم پرونده در یک دادگاه عمومی محاکمه می‌شود و علت استعفای وزیر سابق دادگستری نیز این بود که مصمم بود این قانون را لغو کند.

نظر دادستان تهران

آقای بهروز افشار دادستان تهران درباره رسیدگی به پرونده قتل مرحوم دکتر خانعلی نظر آقای شریف مستشار دیوانعالی کشور را تایید کردند و گفتند:

قانون جدید رسیدگی به جرائم افسران قا اندازهای ما را در رسیدگی به این پرونده با مشکلاتی روبرو کرده است. اما ممکن است راه قانونی پیدا شود و یا سرانجام دیوانعالی کشور تصمیمی در این باره بگیرد و پرونده در دادرسی تهران رسیدگی شود.

علل تأخیر محاکمه قاتل دکتر خانعلی

رژیم حاکم که در برابر قیام ۱۲ اردیبهشت ماه جز تسلیم به اجرای کلیه مواد قطعنامه چاره‌ای نداشت، بالاخره اجباراً سرگرد شهرستانی رئیس کلانتری ۲ قاتل دکتر خانعلی را دستگیر و زندانی کرد. اما محاکمه او در دوران یکساله حکومت معلم بر فرهنگ، به‌عناوین مختلف به تعویق افتاد از جمله علل عدم محاکمه، نزاع ساختگی بین دادگاه نظامی و وزارت دادگستری بود. دادستان ارتش محاکمه شهرستانی را بر طبق «قوانین موجود»! حق مسلم خود می‌دانست و قضات شجاع دادگستری این محاکمه را حق مسلم دادگستری می‌دانستند اما ساواک با تهدید، صدای قضات شرافتمند را خاموش کرد و قضات فرمانبردار خویش را به پشتیبانی از دادستانی نظامی واداشت. در این مدت دهها نامه بین دادگستری و دادستان نظامی رد و بدل شد و چندین کمیسیون مشترک تشکیل گردید، اما به بهانه آن که چون مجلس برای تعیین تکلیف این پرونده تعطیل است این خیمه شب بازی همچنان ادامه می‌یافت. نمایندگان جامعه معلمان نیز در طول یک سال حکومت معلم بر فرهنگ از هیچ کوشش و تلاشی فروگذار نکردند و بارها با قضات و وزیر دادگستری به مذاکره و بحث و اعتراض پرداختند و حتی تظاهراتی نیز در صحن وزارت دادگستری از طرف معلمان بوقوع پیوست. در هیئت دولت نیز درخشش

برای شروع محاکمه سرگرد شهرستانی همواره در نبرد با هیئت دولت بود زیرا هیچ مقام رسمی مملکت مایل به جریان انداختن این پرونده نبود و تمام مقامات در مقابل اعتراض معلمان پاسخ می‌دادند «در حالی که سرگرد شهرستانی در زندان در انتظار محاکمه خویش بسر میبرد دیگر هیچ دلیلی برای نگرانی معلمان وجود ندارد».

اطلاعات — شنبه بیست و سوم اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

معلم به مدرسه بازگشت

* اعتصاب معلمین با موفقیت پایان یافت، و از امروز کلیه مدارس و کلاسهای درسی دایر شد

* دیروز در یک اجتماع چندین هزار نفری مجمع عمومی معلمین پایان اعتصاب رای داد همانطور که در شماره روز پنجشنبه روزنامه اطلاع دادیم آقای درخشش از کلیه معلمین پایتخت دعوت کرده بود که در ساعت شش بعد از ظهر روز جمعه در محل باشگاه مهرگان حضور بهم رسانند تا نتیجه تصمیم دولت را در مورد افزایش اشل حقوق معلمین با اطلاع آنها برساند.

از ساعت ۵ بعد از ظهر دیروز بتدریج کمک آموزگاران، آموزگاران و دبیران پایتخت برای اطلاع از اقداماتی که دولت درباره تغییر اشل حقوق معلمین بعمل آورده در باشگاه مهرگان حضور می یافتند. در ساعت ۶ بعد از ظهر چندین هزار نفر از معلمین زن و مرد تهران در باشگاه حضور یافتند انبوه جمعیت بحدی بود که نه تنها محوطه باشگاه بلکه تمام کریدورها، اطاقها و دالان باشگاه مملو از معلمین شده بود و چون پیش از این گنجایش نبود عده بی شماری از معلمین در کوچه کاخ و قسمتی از خیابان لاله زار نو اجتماع کرده و منتظر بودند تا توسط بلندگوها از نتیجه اقدامات دولت اطلاع حاصل کنند. جمعیت مرتباً برای آقای درخشش ابراز احساسات میکردند مقارن ساعت شش و نیم آقای درخشش در پشت میکروفون قرار گرفت و اظهار داشت: عده‌ای از آقایان در خیابان ایستاده‌اند و این موجب تاسف بنده است چون در داخل باشگاه بهیچوجه جا نیست و چون اینجا خانه خود آقایان است ما را معذور خواهند داشت.

سپس آقای درخشش گفت: «قبل از شروع مطلب یکبار دیگر از همکاری‌های صمیمانه تمام طبقات مردم مخصوصاً دانشجویان و دانش آموزان و همچنین جرایدی که در این مبارزات بما یاری و کمک کرده‌اند سپاسگزاری میکنم. مبارزه‌ای که ما شروع کردیم

ابتدا بصورت درخواست تغییر اشل حقوق فرهنگیان بود، بعد این مبارزه بصورت نهضت عظیمی بدست معلم بوجود آمد که قسمتی از آزادیهای مردم تامین شد و طبقه معلم که رهبر اجتماع است ثابت کرد که در مبارزات اصولی در صف مقدم حرکت میکند تقاضای ما که طرح باشگاه مهرگان بود بسیار ساده بود ولی بعداً بر اثر فشار و ناراحتی های دولت گذشته مسئله تغییر اشل در ردیف چهارم قطعنامه دوم ما قرار گرفت. در راس پیشنهاد های ما تغییر دولت بود که سقوط کرد بعد هم با انحلال مجلسین آرزوهای ملت ایران انجام گرفت. روزی که رئیس مجلس بمن اصرار کرد که خودتان بمجلس بیایید گفتم متأسفانه این مجلس را مجلس نمی دانم که بیایم، ولی خوشبختانه انحلال مجلسین بر اثر مبارزات اصولی تمام مردم ایران که در راس آن معلم بود عملی شد.

قسمت دوم قطعنامه ما موضوع تعقیب قاتل بود که به خون مرحوم دکتر خانعلی قسم یاد میکنم که قاتل به مجازات برسد متأسفانه جریان دادگستری ما بطنی است، قاتلی را که میخواهند اعدام کنند ۶ ماه طول میکشد ما کوشش میکنیم که این محاکمه در یک محکمه صالحه برگزار شود.

آقای درخشش افزود: «ما این جریان را بنام اجتماع تعقیب کرده و محاکمه را دنبال خواهیم کرد. مانعی ندارد که ما اعتصاب را تا پایان مجازات قاتل ۶ ماه هم که شده ادامه دهیم ولی چون دولت دستور تعقیب صادر کرده و اقداماتی هم شده فعلاً ما سکوت میکنیم ولی هر جا مشاهده کردیم جریان محکمه بطنی میشود و احتیاج با اقدامات دسته جمعی دارد بلافاصله بشما خواهیم گفت قسمت سوم قطعنامه ما که بسیار مورد توجه ما است این بود که دولت سابق به معلم اهانت کرد که این قسمت از قطعنامه با سقوط دولت منتفی شد اما قسمت چهارم قطعنامه تغییر اشل حقوق معلمین باقیمانده بود.

آقای درخشش سپس گفت: «طرحی که ما هم اکنون طبق تصویب نامه دولت از آن استفاده میکنیم برابر با عالی ترین اشل ها یعنی اشل مهندسین است مهمتر از آن اینکه مهندسین پس از ۲۷ سال پایه ده میرسند درحالیکه طبق قانون تعلیمات اجباری دبیران بعد از ۱۷ سال برتبه ۱۰ دبیری ارتقاء می یابند.

آقایان توجه داشته باشید این پیروزی و نهضت طبقه معلم نباید از بین برود ولی بسیار متأسفیم که مرحوم دکتر خانعلی که برای احقاق حق شما خونش ریخته شد در اینجا نیست که پیروزی خود و همکارانش را مشاهده کند. نهضت ما پابرجا و دائمی خواهد بود هنوز عده ای از مقامات وزارت فرهنگ در سرکارند که به طبقه معلم خیانت میکنند و سوء استفاده ها می نمایند برنامه آینده ما از این پس جلوگیری از این سوء

استفاده‌ها است. در این هنگام معلمین فریاد زدند آقای درخشش باید وزیر فرهنگ بشود. چند هزار نفر معلم درحالی که این جمله را مرتباً تکرار میکردند تا چند دقیقه کف میزدند. پس از آنکه سکوت برقرار شد آقای درخشش گفت:

«از اینهمه لطف و محبت شما کمال تشکر را دارم بزرگترین مشوق من شما هستید این شرافت و غیرتی که شما معلمین نشان دادید، وظیفه وجدانی و حتمی خود میدانم تا هنگامی که زنده هستم خدمتگزار شما باشم. (کف زدن معلمین) درباره کمک آموزگاران میخواهیم کاری بکنیم که اصولاً کمک آموزگار از بین برود برای انجام این کار فکر کردم کلاسی دایر شود تا کمک آموزگاران عموماً پس از طی این کلاس آموزگار شوند. (کف زدن معلمین)

در این هنگام آقای درخشش گفت هر چند این طرح ایده آل معلمین نیست ولی ۱۰ الی ۱۱ روز است که معلمین اعتصاب کرده‌اند و فرزندان ما دچار زحمت شده و از درس عقب افتاده‌اند من پیشنهاد میکنم که به اعتصاب خاتمه بدهیم چنانچه خانمها و آقایان موافقت دست بلند کنند در این هنگام دهها هزار دست بلند شد و بدین ترتیب مجمع عمومی معلمین پایتخت پس از ۱۱ روز پایان اعتصاب را در سراسر کشور تصویب نمودند. آقای درخشش گفت بموجب اعلامیه‌ای که روز دهم اردیبهشت صادر شد مقرر گردید پایان اعتصاب پس از تصویب مجمع عمومی معلمین با خط و امضای اینجانب گراور شود ولی اکنون با سقوط دولت سابق احتیاجی باین امر نیست. در این هنگام کف زدن ممتد معلمین در حالیکه میگفتند آقای درخشش باید وزیر فرهنگ شود تا چند دقیقه در فضای باشگاه طنین انداز شد.

مقارن ساعت ۸ بعد از ظهر مجمع عمومی معلمین پایتخت پایان یافت و باین ترتیب اعتصاب معلمین پس از ۱۱ روز در سراسر کشور پایان یافت.

اعلامیه‌های جامعه معلمان ایران در اکثر نشریات و مجلات و روزنامه‌های آن زمان بچاپ رسید که به‌عنوان نمونه به سه اعلامیه مندرج در روزنامه اطلاعات مورخ ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰ اشاره میشود.

اعلامیه معلمین پایتخت

اعلامیه شماره ۱۳ معلمین پایتخت جمعه ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰ باشگاه مهرگان درود بر روان جاویدان برادر شهید و ناکام ما دکتر خانعلی که با خون خود افتخار جاودانی برای طبقه معلم و جنبش آزادی برای ملت ایران تامین کرد.

درود بر ملت حق شناس و دلاور ایران که مریبان فرزندان خود را در تنگنای حوادث تنها نگذاشت و مقامی را که شایسته معلم است باو باز داد.

درود بر دانشجویان عزیز که باحترام علم و بخاطر حق و عدالت بیاری مریبان سابق خویش شتافتند و دانش و فضیلت را نیرو بخشیدند.

درود بر دانش آموزان حق شناس مهربان که با پشتیبانی معصومانه خویش پیوند دیرین و جاودانی میان معلم و شاگرد را استوارتر ساختند.

افتخار جاویدان بر معلمین دلاور ایران، بر همکاران و همگامان داغدار دکتر خانعلی شهید که با اراده استوار و ایمان راسخ در تاریک ترین ایام و در زیر شدیدترین فشارها بر پای خواستند و از کوه مشکلات، از زندان و گلوله و انتظار خدمت نهراسیدند و با نیروی کوشش دیرپای و اتحاد استوار خویش در این پیکار تاریخی اهریمنان ستم و تباهی را بزانو در آوردند و چراغی از شوق و امید و فضیلت فرا راه ملت ایران برافروختند.

طبقه معلم بدنبال اقدامات مستمر قانونی خود از روز ۱۲ اردیبهشت اعلام اعتصاب کرد. در آن روز دشمنان معلم و راهزنان فضیلت و ایمان بجنگ و ستیز با ما برخاستند و در سنگرهای نیرومند زور و زرد لباس وزیر و وکیل و مامور حفظ نظم و اخلاکگر خیابانی حتی بعنوان حمایت از «معلم واقعی» مامور سرکوبی معلمین حق طلب ایران شدند و از بکاربردن هیچ اسلحه از گلوله و زندان و تهمت و دشنام دریغ نداشتند اما وحدت صف متحد معلم و شمار نظم و سکوت ما و روح عدالت پروری ملت ایران ننگ و روسیاهی ابدی را نصیب یاره گویان و افتخار و پیروزی و سرافرازی جاودانی را بهره معلم ایرانی کرد. دولت وقت یاران ما را بزندان انداخت و اجتماع بی سلاح آمیخته به نظم و سکوت و آرامش معلم را با آزار و اهانت و معلم کشی پاسخ داد برادر دانشمند ناکام ما را بیرحمانه از دست ما گرفت.

نخستین خواسته ما به پشتیبانی ملت ایران بفاصله دو روز با سقوط دولت شریف امامی بحصول پیوست.

معلمین تصمیم دارند صفوف خود را متحدتر و استوارتر از پیش نگاه دارند تا در پرتو این اتحاد هم حقوق صنفی خود را چنانکه باید بدست آورند و هم نیروی موثری برای وحدت و آزادی و سرافرازی ملت برومند ایران باشند.

ملت ایران عنایت و پشتیبانی خود را در مبارزات معلم دریغ نکرد ما هم خوشوقتیم که پایداری ما در این پیکار مقدس مقدمات حصول آزادی را برای ملت ایران فراهم

کرده باشد.

امروز با کمال افتخار و سرافرازی اعلام میکنیم که نظم و سکوت و وحدت صفوف ما حتی تحسین و احترام ملت ایران و مردم آزاده جهان را بسوی معلم ایرانی جلب کرد و موجب اعتلاء مقام دانش و فضیلت گردید با توجه بآنچه گفتیم امروز معلمین پایتخت به نمایندگی معلمین سراسر ایران تصمیم میگیرند که باعتصاب یازده روزه خود پایان دهند. در آستانه پایان اعتصاب در این لحظه که نهال مبارزات ما به ثمر رسیده است احساس میکنیم که جای یک معلم بزرگ یک همکار دانشمند جان باخته در صفوف ما خالی است. اندوه و حسرتی شدید در دلهای ما موج میزند. دکتر خانعلی که در آغاز مبارزه، پیشاهنگ صفوف ما و سرباز مدافع نخستین سنگر حق و عدالت بود در پایان مبارزه ما را تنها گذاشته است و بظاهر در شادمانی روز پیروزی شرکت ندارد. اما اطمینان داریم که آن روح بزرگ از این سرنوشت خرسند و اینک در اجتماع بزرگ ما و بر فراز سر ما قرار دارد. امروز پیکر او از ما دور است اما همیشه دلهای ما و معلمین آینده ایران بسوی او، و با او خواهد بود. ما با روح جاویدان او و با خون گرم و جوشان او پیمان میبندیم که همواره و در همه جا در مدرسه و در صف مبارزه از روح پر فتوح او الهام گیریم و بکوشیم که همکاران شایسته‌ای برای او باشیم و سنت فضیلت و دلاوری و حق طلبی او را همواره جاویدان نگاهداریم.

درباره پایان اعتصاب

اعلامیه شماره ۱۴ معلمین پایتخت

جمعه ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

باشگاه مهرگان

همکاران گرامی، معلمین و فرهنگیان ایران

بیاری خداوند مهربان توانا و به پشتیبانی ملت بزرگوار و حق پرست ایران طبقه معلم در مبارزه عظیم خود برای حق و عدالت پیروز شد و اینجانب بموجب تصمیم مجمع عمومی معلمین در باشگاه مهرگان در روز جمعه ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰ پایان موفقیت آمیز اعتصاب ۱۱ روزه معلمین ایران را اعلام مینمایم. بموجب این تصمیم از صبح روز شنبه ۲۳ اردیبهشت ماه کار مقدس خود را با شوق و امید و دلگرمی و سرافرازی آغاز نمائید، بکوشید که همواره برای ملت ایران فرزندان حق شناس و وفادار و برای فرزندان ایران مریبانی دلسوز و فداکار باشید.

محمد درخشش

اعلامیه شماره ۱۵ معلمین ایران

جمعه ۲۲ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

باشگاه مهرگان

همکاران گرامی، دبیران، آموزگاران، فرهنگیان ایران:

شما در مبارزه خود برای تامین حقوق خود پیروز شدید. اکنون نوبت کار و کوشش صمیمانه در راه سعادت دانش آموزان فرا رسیده است. از همان روز آغاز اعتصاب آنچه که دل‌های ما را بشدت رنج میداد بروز وقفه در کار تحصیلی فرزندان و برادران و خواهران ما، دانش آموزان عزیز ما بود زیرا معلم ایرانی بهبود وضع تحصیلی فرزندان ایران و تامین سعادت آنان را تنها وظیفه و هدف خود میداند و تحصیل حداقل وسائل معیشت خود را برای آن میخواهد که توانائی انجام این وظیفه مقدس را داشته باشد و بتواند این بار سنگین مسئولیت را بسر منزل برساند. بهمین مناسبت از همان آغاز کار جبران عقب ماندگی تحصیلی آنان را نخستین وظیفه خویش پس از حصول پیروزی اعلام کردیم. محبت‌های گرم و عواطف و احساسات بی‌آلایشی که در تمام مراحل مبارزه از این نوجوانان حق شناس پاکدل دیدیم این وظیفه را حتمی‌تر و سنگین‌تر کرده امروز که کار و وظیفه مقدس خود را از سر میگیریم هر معلم وظیفه دارد که در این بازپسین روزهای سال تحصیلی حداکثر کوشش و توانائی خود را در اتمام برنامه‌های تحصیلی و رفع اشکالات درسی دانش آموزان عزیز بکار بندد و از این راه در استواری بنیان فضیلت و اخلاق و وظیفه شناسی در قلوب پاک نسل جوان بکوشد و ایمان محکم و وفاداری عمیق خود را بوظیفه خطیر و مقدسی که بر عهده دارد باثبات رساند. بنابراین بموجب این اعلامیه هر معلم در هر نقطه کشور که باشد موظف است که با انجام کار هرچه بیشتر و تشکیل کلاسهای فوق العاده در تمام روز تا مدت لازم عقب ماندگی شاگردان خود را جبران نماید. کوچکترین مسامحه در اجرای این منظور تخلف از تصمیمات صنفی و موجب مسئولیت عظیم وجدانی و مورد بازخواست شدید معلمین ایران خواهد بود.

محمد درخشش

قیام ۱۲ اردیبهشت ماه معلم راهنما و راهگشای انقلاب ۲۲ بهمن ماه ۵۷ بود
در انقلاب ۲۲ بهمن ماه بسیاری از تجربیات و برنامه های مبارزاتی جامعه معلمان

ایران بمورد اجرا گذاشته شد از جمله تشکیل مجالس ختم در سراسر کشور بمناسبت شهادت دکتر خانعلی و اعتصاب عمومی معلمین و دانش‌جویان و دانش‌آموزان عیناً بعنوان موفق‌ترین برنامه‌های مبارزاتی مورد استفاده قرار گرفت. این گونه برنامه‌ها بهترین و موثرترین ضربه در قلع کردن و از پای در آوردن نظامهای استبدادی است.

ملت هند نیز با چنین راه و روش مبارزاتی هم امپراطوری هند را بزانو در آورد و هم استقلال خویش را بازیافت.

در سراسر دنیا تا کنون هیچ ملتی از طریق اسلحه و ترور و وحشت و آدمکشی و خون‌ریزی به استقلال و آزادی دست نیافته است. اینگونه روشهای خشونت‌آمیز فقط در یک کودتا برای سقوط رژیم حاکم بکار گرفته میشود که بفرض موفقیت حاصلش روی کار آمدن یک رژیم خونخوارتر است.

اطلاعات شنبه ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۴۰

معلم و شاگرد در آغوش هم اشک شوق ریختند

* امروز شاگردان معلمین خود را گل باران کردند. احساسات پر شور و بی سابقه امروز در روابط معلم و شاگرد جریان تازه‌ای بوجود آورد.

امروز مدارس یکپارچه شور و احساسات بود. پیروزی معلمین و استقبال عظیمی که امروز در دبستان‌ها و دبیرستانها از آنها بعمل آمد دوستی و علاقه معلم و شاگرد را بیش از پیش محکم ساخت. خاطره شهادت دردناک شادروان دکتر خانعلی بر شادی‌های امروز سایه غم انگیزی افکنده بود. اولیاء شاگردان باتفاق فرزندانشان معلمین را در آغوش می کشیدند و به پایشان گل میریختند. صحنه‌های شورانگیز امروز تا حال در دبیرستانها و دبستانها سابقه نداشته است.

احساسات بی سابقه

صبح امروز وضع مدارس تهران بسیار دیدنی بود و کلیه دانش‌آموزان پیروزی معلمین خود را جشن گرفته و با خواندن سرود و کف زدنهای شدید پیروزی آنان را تبریک میگفتند. بسیاری از شاگردان امروز همراه اولیاء خود به مدرسه آمده بودند تا آنها را نیز در این شادی بزرگ شریک سازند.

موج احساساتی که امروز سراسر دبستانها و دبیرستانهای تهران فراگرفته بود، و اشک‌های شادی که در چشم معلمین و شاگردان جمع شده بود منظره‌ای فراموش‌نشدنی

بوجود آورده بود. در هر جا که نزدیک مدرسه گل فروشی بود شاگردان با دسته‌های گل از صبح زود در مدرسه حاضر شده بودند تا به بهترین شکلی که میتوانند سپاس خود را نسبت به مربیان خود ابراز دارند. معلمین و شاگردان بی‌ریا یکدیگر را در آغوش میگرفتند و اشک شوق میریختند.

کیهان شنبه ۲۳ اردیبهشت ماه ۴۰

امروز در کلیه مدارس کشور دانش آموزان بپا خاستند و یک دقیقه برای مرحوم دکتر خانعلی سکوت کردند

صبح امروز در خیابان‌های تهران دختران و پسران دانش آموز در حالیکه کیف و کتاب خود را در دست داشتند بطرف مدارس میرفتند.

در این یازده روز با تعطیل مدارس اتوبوسها خلوت تر از روزهای قبل شده بود، ولی صبح امروز مجدداً دانش آموزان در صفوف اتوبوس قرار گرفتند و بر طول صفها افزوده شد.

زنگ اول صبح امروز در مدارس تهران بیشتر به بحث در مورد و نحوه کشته شدن دکتر خانعلی و خواستهای معلمین گذشت زیرا شاگردان اظهار علاقه میکردند که چگونگی این حادثه و همچنین تقاضای معلمین خود را از زبان خود آنها بشنوند. معلمین نیز با علاقه تمام این پیشنهاد شاگردان خود را پذیرفته و ماجرا را بهمان نحو که اتفاق افتاده بود برای شاگردان خود توضیح میدادند.

یک دقیقه سکوت

امروز در سر کلاسها بخاطر کشته شدن مرحوم دکتر خانعلی یک دقیقه سکوت اعلام شد و شاگردان درحالیکه پشت میزهای خود ایستاده بودند یکدقیقه سکوت نمودند و در هر کلاس یکی از شاگردان پس از یک دقیقه سکوت سخنانی در مورد پشتیبانی دانش آموزان از معلمین خود اظهار میداشتند.

خشنودی معلمین شهرستانها

گزارشهای تلفنی و تلگرافی خبرنگاران ما در شهرستانها حاکیست بعد از انتشار خبر مربوط به اعلامیه باشگاه مهرگان از رادیو ایران مبنی بر تامین نظر فرهنگیان، از

صبح دیروز معلمین کلیه شهرستانها اعتصاب خود را شکسته و در مدارس حضور یافته‌اند در کلاسهای درس شور و نشاط فوق العاده‌ای حکمفرما شده و دانش آموزان از پیروزی معلمین خود و از اینکه پس از مدتی تعطیل مشغول ادامه تحصیل شده‌اند خوشحالی میکنند. ضمناً معلمین نیز از پیروزی بزرگی که نصیبشان گردیده است خشنودند و با نهایت علاقمندی در کلاسها بتدریس پرداخته‌اند.

قیام و پیروزی معلم مهمترین درس تعلیم و تربیت و آزادی و آزادگی و عدالت برای نسل جوان کشور بود زیرا به فرزندان کشور آموخت که در مقابل زور و ظلم و احقاق حقوق خود مقاومت کنند.

تشکیل مجمع عمومی برای اتخاذ تصمیم درباره قبول و یا رد وزارت فرهنگ

بدنبال پیروزی معلم و مردم ایران و تسلیم کامل رژیم باجرای مواد قطعنامه باشگاه مهرگان که منجر بسقوط دولت و انحلال مجلسین فرمایشی گردید، وزارت فرهنگ نیز در اختیار جامعه معلمان قرار گرفت و این یکی دیگر از پیروزیهای معلم در قیام ۱۲ اردیبهشت ماه بود زیرا رژیم بالاجبار، وزارت فرهنگ را بکسی تحویل داد که چند روز قبل از این قیام، او را در زندان قزل قلعه بجرم قیام بر علیه حکومت مشروطه سلطنتی در دادگاه نظامی بمحاکمه کشیده بود.

پس از پیشنهاد وزارت فرهنگ به درخشش، برای اتخاذ تصمیم در قبول و یا رد این پیشنهاد، مجمع عمومی جامعه با شرکت اکثریت قریب به اتفاق معلمان در باشگاه مهرگان تشکیل و پس از مباحثات کاملی که پیرامون آن صورت گرفت، این مجمع به اتفاق آراء وزارت درخشش را تصویب نمود. اما عوامل رژیم از همان اولین روزهای «حکومت معلم» بر وزارت فرهنگ، بمبارزه و خرابکاری علیه حکومت جامعه معلمان ایران بر فرهنگ پرداخت. بعنوان مثال هنوز یک هفته نگذشته بود که طبق تصمیم جلسه محرمانه وزیر دربار با نمایندگان ساواک و چند نفر از تصفیه شدگان وزارت فرهنگ گروههایی از اوباش و چاقوکشان و میدان داران در صحن وزارت فرهنگ دست به تظاهرات علیه وزیر فرهنگ و کادر جدید مسئولان آموزشی با شعارهای «کمونیست» «توده‌ای» و «خرابکار» زدند و تصمیم به مضروب کردن آنها داشتند و چون طبق اظهارات تلفنی رئیس کلانتری ۲ در میدان بهارستان «مقامات بالا» دستور عدم جلوگیری

از این تظاهرات را داده بودند در زمانی کوتاه هزاران نفر از معلمان و دانش آموزان مدارس اطراف بسوی وزارت فرهنگ شتافتند و میتینگ دهندگان را از صحن خانه خویش راندند.

وزارت فرهنگ (وزارت خانه های آموزش و پرورش - علوم و آموزش عالی، فرهنگ و هنر و سازمانهای اوقاف و تربیت بدنی) در حکومت یکساله معلم
در دوران یکساله حکومت معلم بر فرهنگ بدین دلیل حکومت در دست معلمان و استادان بود که مسئولان استانها و شهرستانها و روسای دانشگاهها و سایر موسسات آموزشی مستقیماً با آراء عمومی معلمان و استادان محلی انتخاب میشدند. این سیستم دموکراسی هم بمنزله یک مرحله آموزشی و تمرین دموکراسی برای معلمان و استادان و دانشجویان و دانش آموزان بود و هم آنها را بمعجزات و کرامات آزادی تفکر در سازمانهای آموزشی در زمینه پیشرفتهای تحصیلی و کار دسته جمعی آگاه ساخت و هم دست دربار و ساواک و بستگان و نزدیکان شاه و سایر عوامل بانفوذ حکومتی را از دخالت در امور وزارت فرهنگ و انتصابات موسسات آموزشی کوتاه ساخت زیرا با اجرای انتخابات دیگر امکان تحمل افراد مورد نظرشان به فرهنگ کشور منتفی شد. در تغییرات اساسی در کادر سازمانهای آموزشی کشور حتی تعدادی از بستگان و نزدیکان دکتر امینی نخست وزیر از کار برکنار شدند.

در این مدت کوتاه، وزارت فرهنگ از همه افراد فاسد و اعضای مخفی ساواک (تا آنجا که امکان شناسائی بود) تصفیه شد و پاکترین و شریفترین فرهنگیان منتخب معلمان و استادان زمام امور و تعلیم و تربیت را بعهده گرفتند.

دست برادران و خواهران شاه و دلایان داخلی و خارجی آنها از حفريات باستانشناسی قطع گردید و تمام تلاشهای آنها برای تصرف گنجینه های تاریخی باستانی از جمله گنجینه های تپه مارلیک نقش بر آب شد. ثروت های کلان اوقاف از بد غارتگران صاحب نفوذ و متولیان مذهبی که بر خلاف وقف نامه های واقفین بر این اموال چنگ انداخته بودند بیرون کشیده شد و با عایدات و اجاره بهای این منابع عظیم مالی هزاران مدرسه در سراسر شهرها و روستاهای کشور در زمینهای اوقاف بنا گردید.

حقوق استادان بالا رفت و حقوق معلمان از صرفه جوئیهای وزارت فرهنگ و پولهای که به یغما میرفت بدو برابر رسید. این صرفه جوئیها از حقوق هزاران کارمندی بدست

آمد که وجود خارجی نداشتند اما اسامی آنها در لیست حقوق بگیران بود. از مدارس که مدیر و ناظم و معلم و محل اجاره‌ای داشتند اما چنین مدارس فقط در خیال دزدان و دغلكاران ساخته شده بود. از قطع مخارج تحصیلی هزاران نفر از فرزندان اغنیا و هیئت حاکم در خارج و درباریان و تیمسارانی که حسب الامر ملوکانه از کیسه وزارت فرهنگ در خارج کشور به اصطلاح تحصیل میکردند و بعضی از آنها سالها از خارج مراجعت کرده بودند ولی بعنوان دانشجوی خارج کشور هزینه تحصیلی دریافت میکردند. با بخشی از بودجه قطع هزینه های تحصیلی اشراف زادگان، هم صدها مدرسه در روستاها ساخته و افتتاح شد و هم صرف هزینه تحصیلی تعدادی از نوابغ بی بضاعت در خارج کشور شد. از انحلال دهها تشکیلات و ادارات زائد و مزاحم - از اخراج و انتظار خدمت هزاران نفر از بستگان دور و نزدیک هیئت حاکم و ساواکها که بدون کوچکترین انجام وظیفه حقوق می‌گرفته و ماموران مخفی ساواک بودند - از حقوق و مزایای کلان هزاران نفر پشت میز نشینان بیکاره و مزاحم و سر بار جامعه، بعنوان مثال کارمندان فرهنگ استان تهران از ۷۵۰ نفر به چهل و پنج نفر تقلیل یافت. از تخلیه ساختمان هائی که برای ادارات زائد و مدارس بچند برابر قیمت با گرفتن رشوه اجاره کرده بودند - از حذف مشاغل سفارت و سرپرستی‌ها و بورسهای مسافرتی نازپروردگان - از قطع اعاناتی که از بودجه وزارت فرهنگ پرداخت میشد از قبیل اعانه سالی هشتاد میلیون ریال به اشرف پهلوی بنام کمک به سازمان خدمات شاهنشاهی و کلوب‌ها و باشگاههای نظیر باشگاه شعبان جمفری - از استرداد حق التالیف‌های صدها کتاب از مولفین سفارشی و فرمایشی که کتابی ننوشته بودند اما حق التالیف آنها قبلاً گرفته بودند و.....

در یکساله حکومت معلم طرح چهار بیمارستان عظیم برای فرهنگیان با تعیین بودجه و زمین کافی تهیه شد و حتی ساختمان یکی از این بیمارستانها آغاز گردید - زمینهای وسیعی در نقاط مختلف برای مسکن فرهنگیان اختصاص یافت و..... ولی پس از پایان حکومت یکساله معلم بر فرهنگ تمام این طرحها متوقف و از دستور کار فرهنگ خارج شد و زمینهای اوقافی و غیر اوقافی برای این برنامه از ید وزارت فرهنگ خارج و به ارتش و موسسات دیگر واگذار گردید.

افزایش حقوق فرهنگیان به حدود دوبرابر که در آن زمان بالاترین رقم حقوق کارمندان دولت بود موجب گشت که بهترین مغزها و جوانان فارغ التحصیل در رشته های گوناگون برای تدریس به وزارت فرهنگ روی آوردند و استخدام شدند و تعداد داوطلبان در دانشسراهای وزارت فرهنگ برای معلمی بجائی رسید که برای انتخاب بهترین آنها